

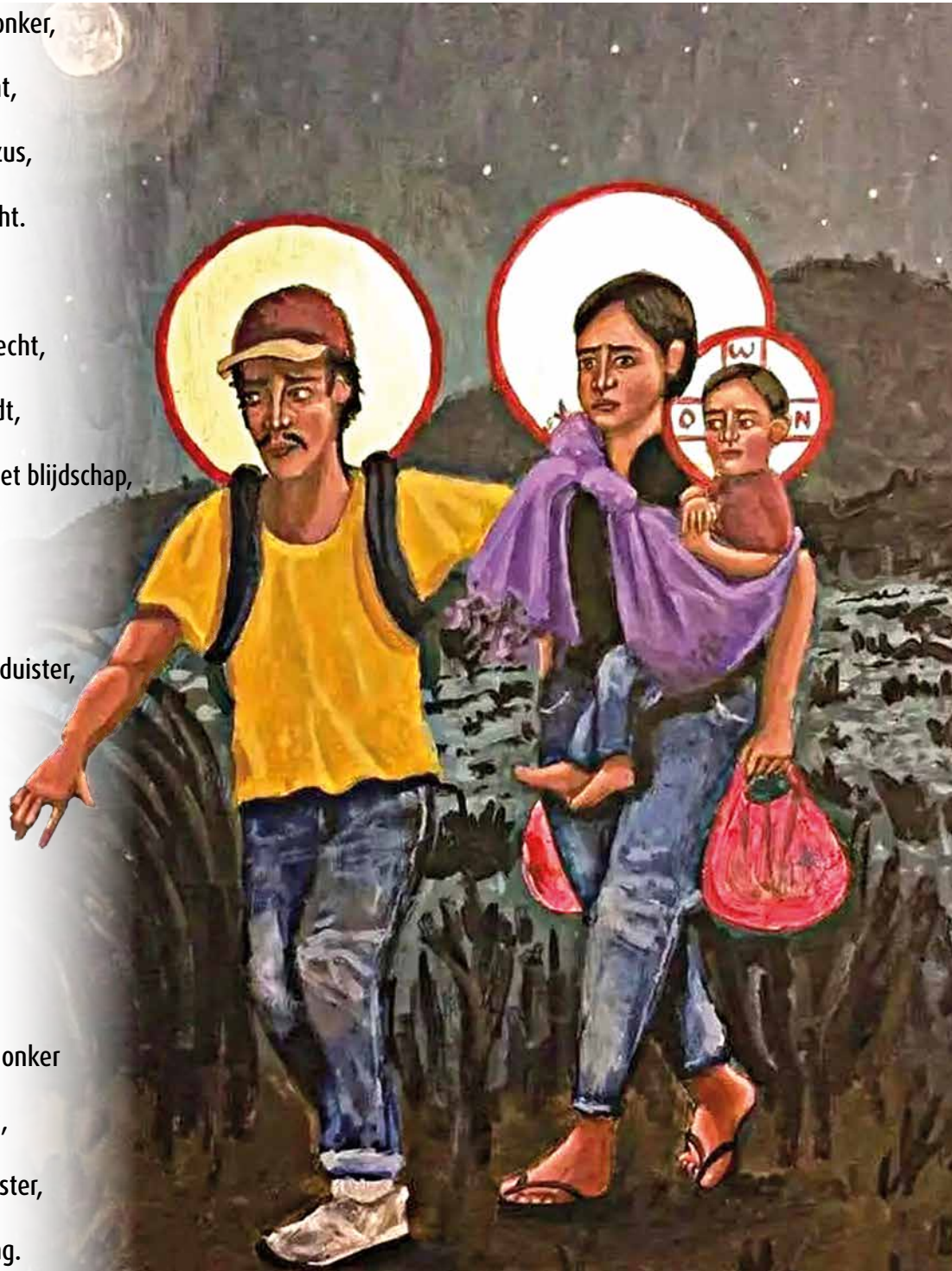
Want het licht is sterker

Waar de mensen dwalen in het donker,
draai je om en zie het nieuwe licht,
zie het licht dat God ons gaf in Jezus,
zie de mens die ieder mens verlicht.

Waar de mensen lijden onder onrecht,
in een wereld die geen vrede vindt,
heb vertrouwen, draag het kruis met blijdschap,
er is licht dat alles overwint.

Steek een kaars aan tegen al het duister,
als een teken in een bange tijd,
dat ons leven niet in wanhoop
eindigt,
dat de vrede sterker is dan strijd.

Want het licht is sterker dan het donker
en het daglicht overwint de nacht,
zoek je weg niet langer in het duister,
keer je om en zie Gods nieuwe dag.

Vluchtelingen: La Sagrada Familia, Kelly Latimo, afbeelding met toestemming van de kunstenaar.

Robert Willis en Coen Wessel
Kan ook gezongen worden: zie daarvoor Liedboek 286.
<https://www.youtube.com/watch?v=PzSQWrlaruw>

Licht in het donker

In het kerstevangelie aanvaardt Maria haar taak het Christuskind uit haar geboren te laten worden in ontvankelijkheid naar de Eeuwige. Ze deelt de boodschap brengende engel mede dat zijn wil zal geschieden. In een tijd, waarin met de Romeinse overheersing vrede en vrijheid voor velen ver te zoeken was. En onderdrukking aan de orde van de dag.

Nog altijd, ook nu, lijkt de weg naar vrede nog niet gevonden. Kerstfeest vertelt over licht in het donker, over hoop, vervulling. Waar vinden, of scheppen we vandaag licht in het donker? Stel, er staat een engel voor je deur, wat doe je dan? Ik ga hierover in gesprek met Pieterneel Kamphuis. Lilian Hoogendoorn

De engel verschijnt aan Maria, He Qi

Wat zou jij doen, Pieterneel, als er een engel voor je deur zou staan?

Engelen doen zich in mijn leven voor in velerlei gedaanten. Lichtdragers noem ik ze.

Ze manifesteren zich in de kleine dagelijkse dingen. Maar ook in schoonheid in de natuur of in kunst & muziek kan ik een goddelijke vonk ervaren. En we kunnen voor elkaar een engel zijn: ik voor jou en jij voor mij.

Natuurlijk verlang ik naar wereldwijde vrede, naar leefbaarheid voor ieder wezen, maar de realisatie hiervan is niet haalbaar door mij alleen. Wel kan ik door mijn gedrag de kwaliteit van het leven in mijn omgeving positief beïnvloeden. Door elkaar op straat en in winkels vriendelijk te begroeten en door anderen van dienst te zijn.

Ook door in de geloofsgemeenschap taken op te pakken en daarbij de verbinding te zoeken. Dat is mijn intentie als lid van de Raad van Kerken: met een open, nieuwsgierige houding aandachtig luisteren naar de ander. En met elkaar van betekenis willen zijn in Oegstgeest, bijvoorbeeld door het Diaconaal Platform te ondersteunen.

Ik word blij van de speelse invallen van mijn kleindochters. Maar ook van de dankbare glimlach van een oudere buurvrouw, als ik een boodschap voor haar heb gedaan. En van diepgevoelde verbinding met een onbekende, zoals laatst in een Zwitsers museum. Een medewerkster van de museumshop merkte op, dat ik straalde. Ik vertelde haar, dat ik had genoten van de collectie. En dat ik schoonheid nodig heb als tegenwicht voor de lelijkheid in de wereld. Er ontstond een mooi, warm gesprek, dat me raakte.

In de beeldende kunst zijn zowel het kerst- als het lijdensverhaal vaak verbeeld. Als (groot)moeder voel ik veel compassie met Maria. Zij bracht het kind Jezus groot, maar kon niet verhoeden, dat hij zijn eigen wijze weg ging en dat zijn leven uiteindelijk eindigde als vermeend misdadiger aan een kruis.

Vaak zegt een beeld meer dan duizend woorden. Maar Kerstmis is een feest van verhalen. Wonderschone en beloftevolle verhalen uit een verleden, dat wij niet kennen, maar waar ongetwijfeld ook moedige en wijze mensen waren, die elkaar bijstonden in het kleine, het dagelijkse, het licht brengen en helpen leefbaar maken van het daar en toen. Opdat zo spoor-tjes van vrede zich mogen blijven verspreiden...

Op weg naar een gezegend kerstfeest!

Van de redactie

In de aanloop naar de feestdagen krijgt het thema *Licht*, een diepere dimensie, uitgewerkt in een drietal artikelen door (v.l.n.r.): Lilian Hoogendoorn, Pieterneel Kamphuis, lid van de PGO, Koos van der Bruggen en Daan van Ee.

Als alles duister is...

Er is weinig reden om niet cynisch te worden over de mooie woorden die er in deze kersttijd weer gesproken zullen worden over 'vrede op aarde' of 'het feest van het licht'.

Koos van der Bruggen
parochiaan H. Willibrord

Jezus biedt het licht aan, Yoti Sahi, 2004, olieverf, 2004

Wereldwijd oorlogsgeweld

Wereldwijd worden we geconfronteerd met oorlogen en geweld. Terwijl wij ons voorbereiden op de geboorte van Jezus, worden in Israël kinderen gegijzeld en vermoord en in Gaza couveusekinderen getroffen door oorlogsgeweld. En dan hebben we het nog maar niet over het oorlogsleed dat onze kranten niet meer haalt: Oekraïne, Soedan, Jemen, Syrië, etc. Het is helaas van alle tijden: we hoeven maar te denken aan de vlucht naar Egypte van Maria en Jozef om aan de kindermoord van Herodes te ontkomen. Die vluchtweg naar Egypte is nu al lange tijd afgesloten voor Gazaanse kinderen. Sorry, ik wil niet te cynisch worden.

Er wringt iets

Alsof er niets aan de hand is, bereidt Nederland zich intussen voor op de viering van het kerstfeest anno 2023. Een feest dat steeds meer doet denken aan het voorchristelijke Lichtfeest waarmee het lengen van de dagen gevierd wordt dan aan de invulling die de christelijke traditie eraan gegeven heeft. Al maanden zijn er uitgestrekte kerstmarkten in tuincentra, volgestouwd met kunstbo-

men, friemeltjes, lichtjes, kerststerren en andere prullaria. Zo komen we allemaal in hogere kerstferen. Sorry, ik wil niet te cynisch worden.

Lichtpuntjes

Zijn er dan geen echte lichtpuntjes? Want laten we eerlijk zijn: oorlogsgeweld en commercialisering zijn van alle tijden. En toch is er altijd ook op oprechte wijze Kerstmis gevierd. En dat betekent niet dat je je als gelovige helemaal van de wereld afkeert om op vrome wijze de geboorte van Jezus te vieren en bezingen. Dat ook natuurlijk, maar het gaat er vooral om juist in de kersttijd open te staan voor de wereld, en dan in het bijzonder voor de degenen die het niet zo goed getroffen hebben. En gelukkig gebeurt dat ook.

Enkele voorbeelden: hier in Oegstgeest ontsteken veteranen elk jaar lichtjes bij de oorlogsgraven op het kerkhof bij de Groene Kerk. Zij herdenken hiermee de

militairen die hun leven gaven voor onze bevrijding. Op veel plaatsen wordt er – bijvoorbeeld via voedselbanken – voor gezorgd dat in armoede levende gezinnen kunnen genieten van een feestelijke kerstmaaltijd. Ook zijn er tal van plaatsen waar vereenzaamde personen terecht kunnen. Het zijn misschien allemaal druppels op een gloeiende plaat en je kunt je ook afvragen waarom dit soort activiteiten juist rond Kerstmis zoveel aandacht krijgen. Sorry, ik wil niet te cynisch worden.

Ontsteek dan een lichtend vuur

Wat wezenlijk is voor Kerstmis in de christelijke traditie is de hoop en het geloof dat er een andere wereld mogelijk is, dat er met Jezus een mens is geboren die verlossing en bevrijding brengt. Ook die unieke mens heeft moeten ervaren dat de praktijk weerbarstig is. Maar juist Hij is nooit cynisch geworden. Hij bleef lichtpunten zien, ook bij mensen die op het eerste gezicht helemaal niet zo braaf waren. Denk aan Zacheüs de tollenaar of aan Maria Magdalena. Het is aan ons om die lichtpunten nu te zien, misschien meer dan ooit nu het lijkt dat er helemaal geen licht is in de duisternis van oorlog, geweld en natuurrampen. Of zoals het Taizé-lied klinkt:

Als alles duister is

ontsteek dan een lichtend vuur

dat nooit meer dooft

een vuur dat nooit meer dooft

Is er licht?

Licht is heel bijzonder. *Licht* komt 205 keer voor in de bijbel – 139 keer in het Oude Testament en 66 keer in het Nieuwe Testament – met verschillende betekenissen. *Licht* brengt ordening in de chaos, hoop, uitzicht op nieuw leven. Op de eerste dag zei God: 'Er zij *licht*' en er was *licht*. Na de schepping van de hemel en aarde liet God vanuit de familie van Abraham, Isaac en Jacob het volk Israël ontstaan.

Daan van Ee
Lid van de NGK

Dit volk moet volgens de profetie van Jesaja 42 vers 6 een *licht* onder de volkeren zijn. Jesaja richtte die boodschap tot de priesters (kohaniem), die de opdracht hadden dit *licht* aan de bewoners van het volk Israël door te geven.

Licht in Israël

Eeuwen later wordt Jezus uit het volk Israël geboren. Bij de aankondiging van de geboorte scheurt de hemel open en bij helder *licht* zingen engelen: 'Eer aan God in de hoogste hemel, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen'. Jezus – die zichzelf later het *Licht* van de wereld noemt – wordt geboren. In deze tijd betekent deze tekst dat ik telkens wanneer de zon schijnt aan Jezus mag denken.

We leven weer in de tijd naar Kerstmis – 25 en 26 december – toe waarin we Zijn geboortedag vieren. Let wel dat Jezus en de apostelen geen opdracht gegeven hebben dit feest te vieren. Geboortedagen komen sowieso niet vaak aan de orde in de bijbel.

Ik zet daarnaast de opdracht van God in Leviticus 23 aan het joodse volk om de pelgrimsfeesten te vieren. We vieren Kerstmis, omdat tijdens het concilie in Nicea – pas in de vierde eeuw na Christus – besloten is dat op 25 en 26 december de geboorte van Jezus gevierd kon worden. Naar mijn idee is Jezus op een andere dag in het jaar dan 25 december geboren. Daarvoor pleit dat Bethlehem op ca. 700 meter hoogte ligt en het wellicht

daar in de winter te koud was voor de herders en schapen om te overnachten. Ook blijft dan onduidelijk waarom rond 25 en 26 december de beroemde herberg in Bethlehem zo vol was dat daar voor Maria en Jozef geen plaats was. De herberg zou vol geweest kunnen zijn met pelgrimsgangers, die daar logeerden in verband met de viering van het Loofhuttenfeest – ergens in september of oktober – dat in het op ca 10 km afstand gelegen Jeruzalem gevierd wordt.

Licht van de wereld

Ondanks dat er discussie kan zijn over de dag waarop Jezus is geboren, mogen we het *Licht* van de wereld zien dat naar de wereld is gekomen om ons van onze zonden te redden.

Licht, ook nu

Ook in de periode voor 25 december 2023 is er *Licht*. Dit jaar wordt het Joodse Lichtfeest (Chanoekkah) gevierd tussen 7 en 15 december 2023. De kaarsjes in de achtarmige kandelaar worden aangestoken door de shamash – de dienaar van het *licht* – en elke dag wordt er een kaarsje extra aangestoken totdat alle kaarsjes branden. Jezus wil elke dag een *licht* in ons leven

Goed nieuws van grote vreugde, Melani Pyke

ontsteken, niet alleen met Chanoekkah. Dan kunnen we dat *Licht* uitdelen aan anderen door bijvoorbeeld te proberen te leven als een rechtvaardige (tsaddiek). We kunnen door ons doen en laten een *licht* zijn voor anderen.

Licht in de toekomst

Ook al lijkt een hoopvolle toekomst ver weg door vele oorlogen, twisten, haatcampagnes en afnemend normbesef, Jezus belooft ons allen een toekomst vol van hoop. De zanggroep Sela heeft een lied met die titel gemaakt*).

Die toekomst vol van hoop ligt ook in het perspectief van de profeet Zacharia dat alle volken – dus ook joden en Arabieren – samen het Loofhuttenfeest zullen gaan vieren. Dat perspectief blijft. Ook als christenen mogen we dat feest mee-vieren en dat zullen we zeker doen bij de terugkomst van Jezus.

*) <https://www.youtube.com/watch?v=0czjb1Wze20>

